

(ร่าง)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม พ.ศ...

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม เพื่ออนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และเพื่อให้มีกฎหมายใช้ควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัยของมนุษย์ และสัตว์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งมีชีวิต” หมายความว่า หน่วยทางชีวภาพซึ่งมีศักยภาพที่จะสามารถเพิ่มปริมาณหรือสืบพันธุ์ได้ด้วยตัวเอง ทั้งในสภาพอิสระ หรือสภาพที่อาศัยโปรตีนจากสิ่งมีชีวิตเจ้าบ้านเป็นสารตั้งต้น รวมถึงสิ่งมีชีวิตที่เป็นหมัน ไวรัส ไวรอยด์ และไพรออน

“สิ่งมีชีวิตปกติ” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตที่ไม่ได้เป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

“สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตที่เป็นผลจากการผสมผสานสารพันธุกรรมด้วยวิธีการที่ไม่มีบทบาทในกระบวนการวิวัฒนาการ ซึ่งอาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ และให้หมายความรวมถึงสิ่งมีชีวิตที่สืบพันธุ์หรือเป็นลูกผสมจากสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะดังกล่าวด้วย ยกเว้นมนุษย์ที่ผ่านการรักษาโรคด้วยวิธียีนบำบัด และผลิตผลของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

“เทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่” หมายความว่าเทคนิคการแทรกแซงธรรมชาติของสารพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตในระดับเซลล์ หรือเล็กกว่า ยกเว้นการผสมพันธุ์ หรือการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนของสารพันธุกรรมระหว่างโครโมโซมซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึง

(๑) การเพิ่มปริมาณ การตัดย่อย การเชื่อมต่อ การตัดแยก และการสร้างสารพันธุกรรมสายผสม รวมถึงการใช้และการสอดใส่สารพันธุกรรมลูกผสมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสารพันธุกรรมในสิ่งมีชีวิต หรือ

(๒) การรวมตัวกันของสิ่งมีชีวิตต่างวงศ์ทางอนุกรมวิธาน ซึ่งข้ามขอบเขตของการผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ หรือข้ามขอบเขตของการรวมตัวกันใหม่ของสารพันธุกรรมตามธรรมชาติ ยกเว้นการรวมตัวของเซลล์สัตว์ชั้นสูงซึ่งไม่ก่อให้เกิดสิ่งมีชีวิตที่เจริญพันธุ์ขึ้นใหม่ได้

“ผลิตภัณฑ์โดยตรง” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้น โดยใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นวัตถุดิบเพียงอย่างเดียว

“ผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นสิ่งตั้งต้นหรือวัตถุดิบในกระบวนการผลิต

“การใช้ในสภาพมิดชิด” หมายความว่า การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมทุกลักษณะในโรงเรือน ซึ่งมีการใช้มาตรการทางกายภาพ เคมี หรือชีววิทยา หรือหลายมาตรการร่วมกันอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อนทางพันธุกรรม

“การใช้ในสภาพจำกัด” หมายความว่า การดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนอกโรงเรือน ซึ่งมีการใช้มาตรการทางกายภาพ เคมี หรือชีววิทยา หรือหลายมาตรการร่วมกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนทางพันธุกรรมและป้องกันไม่ให้มีการเคลื่อนย้ายของสารเคมีหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก

“การปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า การดำเนินการใดๆ ที่ยอมให้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือสิ่งที่มีสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมปะปนอยู่หรือสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้

“สิ่งมีชีวิตตั้งต้น” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตพันธุ์ สายพันธุ์ หรือสายเชื้อ ซึ่งใช้ในการผสมผสานสารพันธุกรรมเพื่อสร้างสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม เป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนคล้ายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมมากที่สุด

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่าระบบนิเวศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ

“การใช้เพื่อการผลิต” หมายความว่า การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเพื่อเป็นวัตถุดิบในการแปรรูป และการจำหน่ายเพื่อการเพาะเลี้ยงให้ได้ผลผลิต และให้หมายความรวมถึงการเคลื่อนย้าย และการมีไว้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

“การจำหน่าย” หมายความว่า การ ขาย จำย แจก ให้เช่า ให้ยืม แลกเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์และไม่เชิงพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงการมิไว้เพื่อจำหน่ายและเพื่อเสนอให้จำหน่ายด้วย

“การนำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“การส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“การนำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักรโดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนแปลงพาหนะ

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ที่เห็นได้เด่นชัดซึ่งแสดงไว้ที่สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง หรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ เพื่อประโยชน์ด้านการบ่งชี้ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ผู้ใช้และผู้บริโภค

“การประเมินความเสี่ยง” หมายความว่า การคาดการณ์ถึงระดับความรุนแรง และโอกาสที่จะเกิดขึ้นซึ่งอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ไม่ว่าจะอันตรายนั้นจะเกิดขึ้นโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือเกิดขึ้นทันที หรือเกิดตามมาภายหลังซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

“กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม” หมายความว่า กิจกรรมในลักษณะใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ได้แก่ การนำเข้า การทดลอง การสร้าง การพัฒนา การผสมพันธุ์ การขยายพันธุ์ การเพาะเลี้ยง การใช้ในกระบวนการผลิต การปลดปล่อย การจำหน่าย การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา การขนส่ง การส่งออก และการกำจัด และให้หมายความรวมถึงการมิไว้ การส่งมอบหรือการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

“การปนเปื้อนทางพันธุกรรม” หมายความว่า การที่สารพันธุกรรมจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไปผสมผสานหรือรวมตัวกับสารพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตอื่นที่พบตามปกติในระบบนิเวศ

“ผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย” หมายถึง ผู้ใช้ หรือผู้ประกอบการ หรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์โดยตรงจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องที่ก่อความเสียหาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า หน่วยงานที่รัฐมนตรีกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

“รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เป็นเภสัชภัณฑ์ สำหรับมนุษย์และสัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐทั้งที่มีและไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายอื่นกำหนดให้มี อำนาจหน้าที่หรือต้องปฏิบัติในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ด้วย

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตาม พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมโรงงาน อุตสาหกรรม ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคนเป็นกรรมการ และให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและ เลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาใดสาขาหนึ่งได้แก่ ความปลอดภัยทาง ชีวภาพเทคโนโลยีชีวภาพ สิ่งแวดล้อม เกษตร สาธารณสุข หรือกฎหมาย โดยอย่างน้อยสองคน พิจารณาจากการเสนอชื่อของกลุ่ม ชมรม สมาคม และองค์กรสาธารณประโยชน์เพื่อการคุ้มครอง สุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อมหรือการบริโภค อย่างน้อยสองคนพิจารณาจากการเสนอชื่อของ สถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างน้อยสองคนพิจารณาจากการเสนอชื่อ

ของภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขนส่ง และผู้จำหน่าย และอย่างน้อยสองคนพิจารณาจากการเสนอชื่อของกลุ่ม ชมรม สมาคม และองค์กรสาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นตัวแทนเกษตรกรหรือผู้บริโภค

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมเพื่อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาประกาศใช้

(๒) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในการออกกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้คำแนะนำ และเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ให้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

(๔) ให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาการขออนุญาตปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถ และการวิจัยและพัฒนาด้านความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๖) เสนอผลวิเคราะห์สถานการณ์ด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อรัฐบาลทุกปี

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ในการเสนอแนะนโยบาย ให้คำแนะนำ หรือกำหนดมาตรการใดๆ คณะกรรมการจะต้องศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการเสนอแนะนโยบาย ให้คำแนะนำ หรือกำหนดมาตรการดังกล่าว

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๒) ไม่เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

หากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระตามวาระหนึ่งแล้ว และยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาแทน ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมรักษาการไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิชุดใหม่

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกในลำดับถัดลงมาตามมาตรา ๗ เป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการท่านใดท่านหนึ่งตามลำดับทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงสามในสี่ขององค์ประชุม กรรมการคนหนึ่งให้มียกเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ประธานในที่ประชุมอาจออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดได้

กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมและออกเสียงในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

หมวด ๒

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

มาตรา ๑๔ ให้มีองค์กรความปลอดภัยทางชีวภาพเป็นหน่วยงานระดับกรมในสำนักปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานอิสระ โดยให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและกำกับดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

(๒) ออกกฎระเบียบวิธีปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางชีวภาพและป้องกันผลกระทบระยะยาวของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) กำหนดคุณสมบัติ และวิธีการขึ้นทะเบียนผู้จัดทำรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพ รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

การขอขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๔) ศึกษาวิจัย ติดตามตรวจสอบความปลอดภัยทางชีวภาพและผลกระทบระยะยาวของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แก้ไขเยียวยาภัยสาธารณะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๖) ให้อินเทอร์เน็ตแก่บุคคลที่ประสงค์จะดำเนินการเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามที่กำหนดในกฎหมายนี้

(๗) รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และจัดตั้งและพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่และประสานข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ผู้แจ้ง ผู้ขออนุญาต และประชาชน

(๘) เสนอรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๙) ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของประเทศภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ รวมทั้งการเจรจา การหารือ และการให้ความร่วมมือกับนานาประเทศเพื่อนำมาดำเนินงานในประเทศ

(๑๐) เป็นหน่วยงานผู้แทนประเทศในการประชุมภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นพืช สัตว์ หรือจุลินทรีย์ที่ต้องควบคุมตามกฎหมายอื่น ซึ่งมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจสอบ การตรวจค้น และการออกคำสั่ง ให้ใช้กฎหมายและอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นบังคับแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ต้องแจ้งหรือต้องขอรับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

หมวด ๓

การควบคุมกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

มาตรา ๑๖ ห้ามใช้ นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยเด็ดขาด

ส่วนที่ ๑

ประเภทของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

มาตรา ๑๗ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมแบ่งเป็นประเภทตามระดับความรุนแรงของอันตรายที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย ดังนี้

(๑) ประเภทที่หนึ่ง สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่สามารถดำรงชีวิตหรือขยายพันธุ์ได้เองโดยปราศจากการช่วยเหลือของมนุษย์ ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ใช้ใหญ่ที่สุดภาพสมบูรณ์ หรือมีอันตรายต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

(๒) ประเภทที่สอง สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยในระดับต่ำถึงปานกลาง เช่น มีลักษณะการแพร่กระจายโดยการฟุ้งกระจายในระดับต่ำ

(๓) ประเภทที่สาม สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยในระดับปานกลางถึงสูง เช่น ผลิตสารพิษ มีลักษณะการแพร่กระจายโดยการฟุ้งกระจายในระดับปานกลาง มีโอกาสแพร่กระจายผ่านทางระบบหายใจและอาจก่อโรคร้ายแรง

(๔) ประเภทที่สี่ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยในระดับสูงสุด หรือยังไม่สามารถทราบระดับอันตรายที่ชัดเจน เช่น สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ก่อโรค หรือสารพิษเพื่อเป้าหมายทางสงครามหรือการทำลายล้างเผ่าพันธุ์มนุษย์ และให้หมายความรวมถึงสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่จัดเป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่ ๑ ประเภทที่ ๒ หรือประเภทที่ ๓

ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบออกประกาศกำหนดชนิดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมให้อยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งตามวรรคหนึ่งตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๒

การนำเข้า ส่งออก และนำผ่าน

มาตรา ๑๘ ห้ามนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

การขออนุญาต การอนุญาต การควบคุมการประกอบกิจกรรมของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ผู้ขออนุญาตนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

หากปรากฏในภายหลังว่า ผู้ขออนุญาตขาดคุณสมบัติในการได้รับอนุญาต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

มาตรา ๒๐ การจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อมหน่วยงานผู้รับผิดชอบอาจให้ผู้ขออนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

ในกรณีรายงานผลการประเมินความเสี่ยง หรือมีเหตุผลการเชื่อว่าการนำเข้า หรือนำผ่านอาจมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อม หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จะอนุญาตไม่ได้ ทั้งนี้หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องแจ้งเหตุผลการไม่อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตทราบ

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ การนำเข้าสิ่งมีชีวิตดัดแปลง พันธุกรรมเพื่อการใช้ในสภาพมิดชิด การใช้ในสภาพควบคุม การปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม หรือการ จำหน่ายเพื่อเป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิต หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะ อนุญาตให้นำเข้าได้ต่อเมื่อผู้ขออนุญาตได้รับอนุญาตให้ใช้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวก่อน

มาตรา ๒๒ เมื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบอนุญาตให้นำเข้าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมแล้ว ถ้าต่อมาพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการนำเข้า หรือนำผ่านอาจมีความ เสี่ยงต่อความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยหรือสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจยกเลิก การอนุญาต หรือสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

ในการออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบแจ้งเหตุผลการสั่งยกเลิกการ อนุญาต หรือการแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบ

มาตรา ๒๓ การขออนุญาตส่งออกสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมซึ่งมีแหล่งกำเนิดหรือ แหล่งที่มาในประเทศตามมาตรา ๑๘ ผู้ขออนุญาตต้องแสดงหลักฐานการแจ้งและการยินยอม หรือ การตอบรับของประเทศผู้นำเข้ามาพร้อมกับคำขออนุญาตส่งออกด้วย

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีประเทศผู้นำเข้ามิได้กำหนดข้อห้ามหรือเงื่อนไข ในการนำเข้าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

มาตรา ๒๔ ห้ามนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่สี่โดย เด็ดขาด

มาตรา ๒๕ ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๘ ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อใช้บังคับกับการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาต ได้

ส่วนที่ ๓
การใช้ในสภาพมิดชิด

มาตรา ๒๖ ห้ามใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพมิดชิด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และต้องเป็นการใช้ตามลำดับตามระดับความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนทางพันธุกรรม ดังนี้

(๑) ระดับที่หนึ่ง การใช้ที่ไม่ทำให้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอยู่ในสภาวะซึ่งสารพันธุกรรมสามารถไปผสมผสานหรือรวมตัวกับสารพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิตเป้าหมายได้

(๒) ระดับที่สอง การใช้ที่ทำให้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอยู่ในสภาวะซึ่งสารพันธุกรรมสามารถไปผสมผสานหรือรวมตัวกับสารพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่สิ่งมีชีวิตเป้าหมายได้

มาตรา ๒๗ การขออนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่หนึ่งในสภาพมิดชิดให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยคำขออนุญาตอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อชนิดและพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้ในการดัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ชื่อ รายละเอียด โครงสร้าง และแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของสารพันธุกรรมที่ใช้ในกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายละเอียดกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๔) รายชื่อของผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แผนการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๖) มาตรการป้องกันการปนเปื้อนทางพันธุกรรมและแผนการจัดการความเสี่ยง

(๗) วิธีการและสถานที่กำจัดทำลายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผลิตภัณฑ์โดยตรง และผลิตภัณฑ์สืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาต เมื่อสิ้นสุดการใช้

(๘) ระยะเวลาที่จะใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ การขออนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่สองในสภาพมิดชิดให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยคำขออนุญาตอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อชนิดและพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้ในการดัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ชื่อ รายละเอียด โครงสร้าง และแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของสารพันธุกรรมที่ใช้ในกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายละเอียดกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรม

(๔) รายชื่อของผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แผนการใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๖) มาตรการป้องกันการปนเปื้อนทางพันธุกรรมและแผนการจัดการความเสี่ยง

(๗) วิธีการและสถานที่กำจัดทำลายสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม ผลกระทบโดยตรง และผลกระทบสืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาต เมื่อสิ้นสุดการใช้

(๘) ระยะเวลาที่จะใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๙) รายงานการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตใช้

(๑๐) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การขอรับอนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่สามในสภาพมิดชิดให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยคำขอรับอนุญาตอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อชนิดและพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้ในการตัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ชื่อ รายละเอียด โครงสร้าง และแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของสารพันธุกรรมที่ใช้ในกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายละเอียดกระบวนการตัดแปลงพันธุกรรม

(๔) รายชื่อของผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๕) แผนการใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๖) มาตรการป้องกันการปนเปื้อนทางพันธุกรรมและแผนการจัดการความเสี่ยง

(๗) วิธีการและสถานที่กำจัดทำลายสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม ผลกระทบโดยตรง และผลกระทบสืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาต เมื่อสิ้นสุดการใช้

(๘) ระยะเวลาที่จะใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรม

(๙) รายงานการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตใช้

(๑๐) รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของสิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตใช้

(๑๑) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ผู้ขอรับอนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตตัดแปลงพันธุกรรมตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ต้องมีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของ

คณะกรรมการ และต้องเป็นผู้ได้รับหนังสือรับรองให้เป็นผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

การออกหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งให้ขึ้นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

หากปรากฏในภายหลังว่า ผู้ขออนุญาตขาดคุณสมบัติในการได้รับอนุญาต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

มาตรา ๓๑ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สองและประเภทที่สามในสภาพมิดชิด ต้องเสนอรายงานผลการใช้ และความเสียหายที่พบเพิ่มเติมในระหว่างการใช้เป็นระยะๆ ต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

กรณีเกิดอันตรายจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบทันที

มาตรา ๓๒ กรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพมิดชิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข โดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว แต่ปรากฏข้อมูล หรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในภายหลัง หรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพมิดชิดอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อม หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งยกเลิกการอนุญาต ทั้งนี้หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องแจ้งเหตุผลการยกเลิกการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบ

มาตรา ๓๓ ห้ามใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมประเภทที่สี่โดยเด็ดขาด

มาตรา ๓๔ ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อใช้บังคับกับการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพมิดชิด ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

ส่วนที่ ๔ การใช้ในสภาพจำกัด

มาตรา ๓๕ ห้ามใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพจำกัด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ และต้องเป็นการใช้ตามลำดับตามขนาดประชากร ดังนี้

(๑) ประชากรขนาดเล็ก ได้แก่ การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในกรณีที่เป็นสัตว์ไม่เกิน ๑๐๐ ตัว ในกรณีที่เป็นพืชมีพื้นที่ปลูกพืชไม่เกิน ๑ ไร่ หรือในกรณีที่เป็นจุลชีพ ในถังหมักจุลชีพ ปริมาตรรวมไม่เกิน ๒ ลูกบาศก์เมตร โดยไม่มีการนำสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ผลผลิตทันทีโดยตรง หรือผลผลิตทันทีสืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ไปให้สัตว์หรือมนุษย์บริโภค

(๒) ประชากรขนาดใหญ่ ได้แก่ การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในกรณีที่เป็นสัตว์เกินกว่า ๑๐๐ ตัว ในกรณีที่เป็นพืชมีพื้นที่ปลูกพืชเกินกว่า ๑ ไร่ หรือในกรณีที่เป็นจุลชีพในถังหมักจุลชีพปริมาตรรวมเกินกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตร หรือมีการนำสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ผลผลิตทันทีโดยตรง หรือผลผลิตทันทีสืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ไปทดลองให้สัตว์หรือมนุษย์บริโภค

การกำหนดจำนวนประชากรของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมแต่ละชนิดตาม (๑) และ (๒) ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และค่าธรรมเนียมการขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยคำขออนุญาตอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อชนิดและพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้ในการดัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ชื่อ รายละเอียด โครงสร้าง และแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของสารพันธุกรรมที่ใช้ในกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายละเอียดกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๔) วิธีการที่ดีที่สุดในการตรวจยืนยันสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาต

(๕) รายชื่อของผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๖) แผนการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยละเอียด

(๗) รายละเอียดแหล่งที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ประวัติการเกิดภัยธรรมชาติ และ สิทธิการใช้สถานที่ซึ่งจะมีการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๘) มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการปนเปื้อนทางพันธุกรรมระหว่างและหลังการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๙) มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการเคลื่อนย้ายของสารเคมีหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ระหว่างและหลังการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๑๐) วิธีการและสถานที่กำจัดทำลายสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผลิตภัณฑ์โดยตรง และผลิตภัณฑ์สืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาต เมื่อสิ้นสุดการใช้

(๑๑) ระยะเวลาที่จะใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๑๒) รายงานผลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตในสภาพมิดชิด

(๑๓) รายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพในสภาพมิดชิดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ แล้วแต่กรณี ในกรณีเป็นการขอรับอนุญาตใช้ในประชากรขนาดเล็ก หรือรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพจากการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตในประชากรขนาดเล็กในสภาพจำกัดภายในประเทศ ในกรณีเป็นการขอรับอนุญาตใช้ในประชากรขนาดใหญ่

(๑๔) รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมซึ่งขอรับอนุญาตใช้

(๑๕) มาตรการและแผนการแก้ไขเหตุฉุกเฉินหรือการหยุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตใช้

(๑๖) แผนและวิธีการให้สัตว์หรือมนุษย์บริโภคสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือส่วนใดส่วนใด ผลิตภัณฑ์โดยตรง หรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอรับอนุญาตใช้ กรณีขอรับอนุญาตใช้ประชากรใหญ่

(๑๗) รายละเอียดระบบนิเวศและการใช้พื้นที่ของพื้นที่โดยรอบสถานที่ซึ่งจะมีการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมระหว่างและหลังระยะเวลาที่จะใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม กรณีขอรับอนุญาตใช้ประชากรใหญ่

(๑๘) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ผู้ขอรับอนุญาตตามมาตรา ๓๖ ต้องมีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ และต้องเป็นผู้ผ่านการทดสอบหรือประเมินและได้รับหนังสือรับรองให้เป็นผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

การทดสอบ หรือประเมิน และการออกหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

หากปรากฏในภายหลังว่า ผู้ขอรับอนุญาตขาดคุณสมบัติในการได้รับอนุญาต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

มาตรา ๓๘ กรณีที่สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมซึ่งขออนุญาตใช้ในสภาพจำกัดตามมาตรา ๓๖ เคยมีรายงานผลการศึกษาและผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพในต่างประเทศมาก่อน และหน่วยงานผู้รับผิดชอบเห็นว่าผลการศึกษาและผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ ผู้ขออนุญาตอาจนำรายงานผลการศึกษาและผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ศึกษาในประเทศด้วยก็ได้

มาตรา ๓๙ เมื่อได้รับคำขออนุญาตตามมาตรา ๓๖ หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องจัดให้มีการลงประชามติการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพจำกัดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและองค์การบริหารส่วนตำบลข้างเคียงที่อาจเกิดการปนเปื้อนทางพันธุกรรม ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

กรณีที่คะแนนประชามติเห็นชอบให้มีการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพจำกัดมีจำนวนไม่ถึงสามในสี่ของจำนวนประชากรที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในพื้นที่ที่จัดให้มีการลงประชามตินั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบจะอนุญาตไม่ได้

ให้ผู้ขออนุญาตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำประชามติ โดยให้วางเงินค่าใช้จ่ายตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนด ในกรณีผู้ขออนุญาตไม่ยอมวางเงินค่าใช้จ่าย หรือไม่ยอมวางเงินค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเมื่อได้รับแจ้งจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบยกคำขอของผู้ขออนุญาต

มาตรา ๔๐ หน่วยงานผู้รับผิดชอบอาจแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแผน มาตรการ และสถานที่ซึ่งผู้ขออนุญาตยื่นเสนอ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพจำกัด ต้องเสนอรายงานผลการใช้ และความเสี่ยงที่พบเพิ่มเติมในระหว่างการใช้เป็นระยะๆ ต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

กรณีเกิดอันตรายจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบทันที

มาตรา ๔๒ กรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ในสภาพจำกัดได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว แต่ปรากฏข้อมูล หรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในภายหลัง หรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการใช้ในสภาพจำกัดอาจก่อให้เกิดอันตราย หรือความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยหรือสิ่งแวดล้อม หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งยกเลิกการอนุญาต ทั้งนี้หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องแจ้งเหตุผลการยกเลิกการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบด้วย

มาตรา ๔๓ ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๖ ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่
หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อบังคับใช้กับการใช้ใน
สภาพจำกัด ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

ส่วนที่ ๕ การปลดปล่อยผู้สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๔ ห้ามปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามมติคณะรัฐมนตรี

การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การสั่งพักใช้
ใบอนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และค่าธรรมเนียมการขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ โดยคำขอ
อนุญาตอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อชนิดและพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่ใช้ในการดัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ชื่อ รายละเอียด โครงสร้าง และแหล่งกำเนิดหรือแหล่งที่มาของสารพันธุกรรมที่ใช้ใน
กระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายละเอียดกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม

(๔) วิธีการที่ดีที่สุดในการตรวจยืนยันสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาต

(๕) รายงานผลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาตในสภาพจำกัด
ภายในประเทศ

(๖) รายงานโดยละเอียดเปรียบเทียบคุณสมบัติของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขอ
อนุญาตกับสิ่งมีชีวิตดั้งเดิมที่ผลิตหรือเจริญเติบโตในประเทศผู้ส่งออก ในกรณีการขออนุญาตนำเข้า
หรือนำผ่าน โดยสิ่งมีชีวิตดั้งเดิมที่ใช้ในการเปรียบเทียบต้องเป็นสิ่งมีชีวิตที่เหมือนคล้ายสิ่งมีชีวิต
ดัดแปลงพันธุกรรมมากที่สุด

(๗) รายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพจากการใช้สิ่งมีชีวิต
ดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาตในประชากรขนาดใหญ่ในสภาพจำกัดภายในประเทศ

(๘) รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของ
สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาตใช้

(๕) มาตรการและแผนการแก้ไขเหตุฉุกเฉินที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาตใช้

(๑๐) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ผู้ขออนุญาตตามมาตรา ๔๔ ต้องมีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

หากปรากฏในภายหลังว่า ผู้ขออนุญาตขาดคุณสมบัติในการได้รับอนุญาต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

มาตรา ๔๖ เมื่อได้รับคำขออนุญาตตามมาตรา ๔๔ หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและจัดทำประชาพิจารณ์การปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

การแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ และการจัดทำประชาพิจารณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ให้ผู้ขออนุญาตรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำประชาพิจารณ์ โดยให้วางเงินค่าใช้จ่ายตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนด ในกรณีผู้ขออนุญาตไม่ยอมวางเงินค่าใช้จ่าย หรือไม่ยอมวางเงินค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเมื่อได้รับแจ้งจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบยกคำขอของผู้ขออนุญาต

มาตรา ๔๗ การพิจารณาอนุญาตให้ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน และการคุ้มครองสิทธิของชุมชน ประกอบรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้ห้องปฏิบัติการอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบก่อนการให้อนุญาตด้วย และหน่วยงานผู้รับผิดชอบอาจมีคำสั่งให้ผู้ขออนุญาตจัดทำรายงานผลกระทบในด้านหนึ่งด้านใดเพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีปรากฏข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ที่บ่งชี้ชัดเจน หรือหลักฐานที่ควรเชื่อได้ว่าการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะอนุญาตไม่ได้

มาตรา ๔๘ ในการจัดทำประชาพิจารณ์ตามมาตรา ๔๖ ให้คณะผู้เชี่ยวชาญเผยแพร่รายละเอียดของการขออนุญาตปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมต่อสาธารณะ และให้ห้องปฏิบัติการอิสระซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมจัดทำความเห็นและให้คณะผู้เชี่ยวชาญเผยแพร่ความเห็นขององค์การหรือสถาบันอุดมศึกษาต่อสาธารณะก่อนวันทำประชาพิจารณ์ไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวัน

ให้คณะผู้เชี่ยวชาญรวบรวมความเห็นจากการทำประชาพิจารณ์ รวมทั้งความเห็นของ
องค์การอิสระ และสถาบันอุดมศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการจัดทำความเห็น
เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

มาตรา ๔๘ กรณีหน่วยงานผู้รับผิดชอบอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัยตามมติ
คณะรัฐมนตรี ผู้ได้รับอนุญาตต้องวางหลักประกันความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพ

อัตรา หลักเกณฑ์ และวิธีการวางหลักประกัน การบังคับตามหลักประกัน และการคืน
หลักประกันให้เป็นไปตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัยต้องเสนอรายงานผลการใช้และ
ความเสี่ยงที่พบเพิ่มเติมจากการปลดปล่อยผู้ลี้ภัยเป็นระยะๆ ต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

กรณีเกิดอันตรายจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ปลดปล่อยผู้ลี้ภัย ผู้ได้รับ
อนุญาตต้องแจ้งต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบทันที

มาตรา ๕๑ กรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไข โดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว แต่ปรากฏข้อมูล หรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ใน
ภายหลัง หรือพบเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่
ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัยมีคุณสมบัติที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหาย
อย่างร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิต
ความเป็นอยู่และสิทธิของชุมชน หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจยกเลิกการอนุญาตได้ ทั้งนี้
หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องแจ้งเหตุผลการยกเลิกการอนุญาตให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบ

มาตรา ๕๒ กรณีสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัย
ก่อน หรือมีส่วนก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ
วัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่หรือสิทธิของชุมชน ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อย
ผู้ลี้ภัยรับผิดชอบเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก หรือเกี่ยวเนื่องกับการปลดปล่อยผู้
ลี้ภัย

มาตรา ๕๓ กรณีการปลดปล่อยผู้ลี้ภัยก่อน หรือมีส่วนก่อให้เกิดการปนเปื้อนทาง
พันธุกรรมกับสิ่งมีชีวิตอื่น ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้ลี้ภัยรับผิดชอบค่าเสียหายที่เกิด
จากการปนเปื้อนดังกล่าวต่อเจ้าของสิ่งมีชีวิตที่ถูกปนเปื้อน เว้นแต่ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยผู้
ลี้ภัยจะพิสูจน์ได้ว่าการปนเปื้อนดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยเจตนา หรือประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรงของเจ้าของสิ่งมีชีวิตที่ถูกปนเปื้อน หรือเกิดจากเหตุสุดวิสัย

ให้ผู้ได้รับอนุญาตมีภาระในการพิสูจน์ว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๔ ผู้ที่ปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมผู้ลี้ภัยโดยสุจริตโดยไม่รู้ว่า
เป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๓

มาตรา ๕๕ ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๔ ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่
หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อใช้บังคับกับการปลดปล่อยผู้
สิ่งแวดลอม ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

ส่วนที่ ๖

การจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง เพื่อเป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ และใช้ในกระบวนการผลิตอาหารหรืออาหารสัตว์

มาตรา ๕๖ ห้ามจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิต
ดัดแปลงพันธุกรรมเพื่อเป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิต เว้นแต่จะได้รับ
อนุญาตจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

การขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้
ใบอนุญาต การเพิกถอนการอนุญาต และค่าธรรมเนียมการขออนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๗ การขออนุญาตตามมาตรา ๕๖ ผู้ขออนุญาตต้องจัดทำรายงานผลการศึกษา
และรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดลอม เสนอมาพร้อมกับคำ
ขอรับอนุญาต ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตาม
คำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๘ กรณีปรากฏผลพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจน หรือรายงานผลการประเมิน
ความเสี่ยงบ่งชี้ หรือปรากฏเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการจำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือ
ผลิตภัณฑ์สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเพื่อเป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ หรือใช้ใน
กระบวนการผลิตอาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดลอม หน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบจะอนุญาตไม่ได้

มาตรา ๕๙ ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง
จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเพื่อเป็นอาหาร หรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิตต้อง
ชำระค่าธรรมเนียมการจำหน่ายต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อนำเข้ากองทุนความปลอดภัยทาง
ชีวภาพ ตามอัตรา หลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำ
ของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๐ ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเป็นอาหาร หรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิต ต้องจัดให้มีฉลากที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งมีข้อมูลครบถ้วนและเพียงพอต่อผู้บริโภคทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ

การจัดให้มีฉลากให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศ กำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๑ กรณีผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๖ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว แต่ปรากฏข้อมูล หรือหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในภายหลัง หรือ พฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์ สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมมีคุณสมบัติซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหาย ร้ายแรงต่อ สุขภาพอนามัย หรือสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจยกเลิกการอนุญาต หรือสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๖๒ กรณีผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๖ ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และ เงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อใช้บังคับกับการ จำหน่ายผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมเพื่อเป็น อาหาร หรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งเพิกถอน ใบอนุญาต หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

มาตรา ๖๓ กรณีผลิตผล ผลิตภัณฑ์โดยตรงหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลง พันธุกรรมที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเป็นอาหาร หรืออาหารสัตว์หรือใช้ในกระบวนการผลิต ก่อ หรือมีส่วนก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ได้รับ อนุญาตรับผิดชอบเยียวยาอันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น เว้นแต่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายจะ พิสูจน์ได้ว่าความเสียหายดังกล่าวเกิดจากการกระทำโดยเจตนา หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ของผู้ได้รับความเสียหาย หรือเกิดจากเหตุสุดวิสัย

ให้ผู้ได้รับอนุญาตมีภาระในการพิสูจน์ว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๗

การพักใช้ การเพิกถอนใบอนุญาต และการเลิกประกอบกิจการตามใบอนุญาต

มาตรา ๖๔ การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๖๒ หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้มีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวัน หรือในกรณีมีการฟ้องผู้ได้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องหยุดการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ตามที่ได้รับอนุญาตในทันที

ผู้ได้รับอนุญาตที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดเวลาที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา ๖๕ ผู้ได้รับอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๖๒ จะต้องหยุดใช้ หรือหยุดประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามที่ได้รับอนุญาตในทันที

ผู้ได้รับอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๖ ผู้ได้รับอนุญาตซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๖๑ ต้องหยุดใช้ หรือหยุดประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ตามที่ได้รับอนุญาตในทันที

มาตรา ๖๗ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ และในกรณีไม่พบตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่อันเป็นที่ใช้หรือประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามที่ได้รับอนุญาต และให้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นอีกด้วยก็ได้

มาตรา ๖๘ กรณีหน่วยงานผู้รับผิดชอบสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ยังคงมีอยู่ ในความครอบครองในขณะที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรา ๖๕ หน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อเป็นที่พอใจว่าผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๗๐ ผู้ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๖ ที่ประสงค์จะเลิกใช้ หรือประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ตามที่ได้รับอนุญาต ให้แจ้งขอยกเลิกการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบภายในเจ็ดวันนับแต่วันหยุดใช้ หรือหยุดประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนด

ผู้แจ้งยกเลิกตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ยังคงมีอยู่ในความครอบครองของผู้แจ้งยกเลิกที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๘

การดูแลขนส่ง เคลื่อนย้าย เก็บรักษา บรรจุหีบห่อ กำจัด และระบุจำแนก

มาตรา ๗๑ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ หรือประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่ต้องดูแลขนส่ง เคลื่อนย้าย เก็บรักษา บรรจุหีบห่อ กำจัด และระบุจำแนก ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดความปลอดภัย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ~~ตามที่~~ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๒ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้และประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระบุจำแนกสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่อยู่ในความครอบครองของตน การระบุจำแนกอาจใช้ฉลาก หรือเอกสารกำกับ หรือหลักฐานอื่นใดที่สามารถแสดงแหล่งที่มา และสืบค้นย้อนกลับได้ตลอดเวลาที่สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอยู่ในความครอบครองของตน

ผู้ได้รับอนุญาตต้องจัดเก็บข้อมูลการขนส่ง เคลื่อนย้าย เพื่อสามารถสืบค้นย้อนกลับถึงแหล่งกำเนิดหรือแหล่งผลิตได้ ตลอดเวลาที่ครอบครองสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้น

ส่วนที่ ๕ การหลุดรอดสู่สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๗๓ ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่อยู่ภายใต้การควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดทำแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือกรณีเกิดการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม

แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือกรณีเกิดการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินอันเกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือกรณีเกิดการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ต้องแจ้งเหตุฉุกเฉินดังกล่าวให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทราบทันที และต้องดำเนินการตามที่จำเป็นทันทีเพื่อระงับเหตุ และต้องให้ความร่วมมือ รวมถึงให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่หน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไข บรรเทา หรือระงับความเสียหายหรืออันตรายที่เกิดขึ้น

หมวด ๔ การทำประชาพิจารณ์ การเปิดเผยและการปกปิดข้อมูล

มาตรา ๗๕ บุคคลมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และมีสิทธิรับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องดังกล่าว เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเป็นความลับเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในทรัพย์สิน หรือสิทธิในทางการค้า หรือกิจการของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

มาตรา ๗๖ ให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๓ ผู้แจ้งหรือผู้ขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้จะร้องขอต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติต่อข้อมูลหนึ่งข้อมูลใดของตนเป็นความลับทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

เมื่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลที่ร้องขอตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นความลับ หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องมีหน้าที่รักษาข้อมูลนั้นเป็นความลับ

ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติต่อข้อมูลที่เป็นความลับตามวรรคสองแม้ภายหลังจากการถอนคำขอรับอนุญาต หรือภายหลังจากเมื่อมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอรับอนุญาตแล้ว

มาตรา ๓๔ ข้อมูลหรือข่าวสารดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นความลับ

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งหรือผู้ขอรับอนุญาต

(๒) คำอธิบายลักษณะโดยทั่วไปของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) รายงานการประเมินความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย และผลการศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม และ

(๔) วิธีการและแผนการแก้ไขเหตุฉุกเฉินหรือการหลุดรอดของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

มาตรา ๓๕ การเปิดเผยข้อมูลอันเกี่ยวกับความเสี่ยงใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่ขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นเหตุให้ผู้เปิดเผยข้อมูลต้องรับผิดชอบหรือต้องชดเชยค่าเสียหายทางแพ่งหรือต้องรับโทษในทางอาญาหากการเปิดเผยข้อมูลนั้น

(๑) เป็นการกระทำโดยสุจริต

(๒) เป็นการเปิดเผยต่อบุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย

(๓) เป็นการเปิดเผยต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมการการของรัฐบาล หน่วยงานของทางราชการ หรือในการพิจารณาของศาล

(๔) เป็นการเปิดเผยในการประชุมทางวิชาการ

(๕) เป็นการเปิดเผยต่อสื่อสาธารณะ โดยอาศัยหลักฐานที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ในขณะทำการเปิดเผย โดยเห็นว่าจำเป็นต้องเปิดเผยเพื่อมิให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อสาธารณะ หรือเพื่อให้มีการตรวจสอบหรือสืบสวนเหตุแห่งภัยนั้นได้ทันการณ์ หรือเพื่อปกป้องผู้เปิดเผยเองให้พ้นภัยซึ่งมิฉะนั้นจะไม่สามารถเยียวยาได้ และประโยชน์ต่อสาธารณะที่จะได้รับการปกป้องจากการเปิดเผยนั้นมีน้ำหนักมากกว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้ขอรับอนุญาตหรือบุคคลใดๆ จากการเปิดเผยข้อมูลนั้น

(๖) เป็นการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะที่มีอยู่แล้วในประเทศหรือในต่างประเทศ

หมวด ๕

กองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพ

มาตรา ๘๐ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพ” ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ
- (๒) ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามกฎหมายนี้
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค
- (๕) ดอกผลของหลักประกันตามมาตรา ๔๕
- (๖) ดอกผลและผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

ทรัพย์สินของกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘๑ เงินกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) ชดเชย แก้อันตราย เยียวยาอันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ หรือสิทธิของชุมชนจากการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) พัฒนาบุคลากรในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรเอกชน ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยอันเกิดจากการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม
- (๓) โฆษณา เผยแพร่ข้อมูลความรู้ และประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยอันเกิดจากการใช้ หรือการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือที่เกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ
- (๔) เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุน ในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพ
- (๖) เป็นเงินสนับสนุนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมในการเผยแพร่ข้อมูลตาม (๑)

มาตรา ๘๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานประมงไทย ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอีกไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์การเงิน ด้านวิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย

ให้ผู้อำนวยการองค์การความปลอดภัยทางชีวภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๘๓ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ ให้คณะกรรมการกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา ๘๑ ต่อคณะกรรมการ

(๒) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๑ ทั้งนี้ ตามแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอเงินช่วยเหลือ เงินสนับสนุน หรือขอเงินอุดหนุนจากกองทุน

(๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ในการกำหนดอัตราหลักประกัน และค่าธรรมเนียมการจำหน่ายเข้ากองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๕

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๖
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๘๕ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในพื้นที่ อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ที่มีการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือที่สงสัยว่ามีการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของสภาพควบคุม ภาชนะบรรจุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม รวมทั้งตรวจรายงานหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) นำสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในจำนวนหรือปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบ

(๓) ตรวจค้น กัก ยึด หรืออายัดสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ภาชนะบรรจุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม รายงานหรือเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

(๕) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร

(๖) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหยุดการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมนั้น ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความใน

พระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ
ในกรณีที่พบเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัย

มาตรา ๘๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตร
ประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
กำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ และบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบ
ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๘๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่
อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
ตามสมควร

มาตรา ๘๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๖ ให้ทำต่อหน้าเจ้าของ
หรือผู้ครอบครองพื้นที่ อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ให้ทำต่อหน้า
บุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้องขอให้มาเป็นพยาน

หมวด ๗

การอุทธรณ์

มาตรา ๙๐ ผู้ซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งการตามมาตรา ๘๖ (๔),
(๕) หรือ (๖) มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
แจ้งคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นที่สุด

มาตรา ๙๑ การอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๐ ย่อมไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของ
พนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งให้หยุดใช้ หรือหยุดประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม
ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๘

ความรับผิดและการชดเชยความเสียหาย

มาตรา ๕๒ ความเสียหาย ตามหมวดนี้ หมายถึง

(๑) ความเสียหายต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ การลดลงของจำนวน ปริมาณขององค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพในสภาพธรรมชาติที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๒) ความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ การเสื่อมของสุขภาพ การบาดเจ็บ การสูญเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายจากการรักษาสุขภาพอนามัย ที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

(๓) ความเสียหายต่อทรัพย์สิน สังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรม การสูญเสียรายได้จากการใช้สิ่งแวดลอมหรือเป็นผลจากสิ่งแวดลอมเสื่อม การสูญเสียความมั่นคงด้านอาหาร ความเสื่อมลงของสังคมและวัฒนธรรม การลดลงหรือสูญเสียไปของความสามารถในการแข่งขันของชุมชน ที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

มาตรา ๕๓ ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา ๕๒ จากการใช้ หรือประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง

ความรับผิดในความเสียหายตามวรรค ๑ ให้รวมถึงค่าใช้จ่าย หรือภาระใดๆ ของบุคคลที่เพิ่มขึ้นจากการต้องดำเนินการพิสูจน์ ตรวจสอบ หรือป้องกันเพื่อแยกแยะ จำแนกสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมจากสิ่งมีชีวิตปกติ หรือเพื่อรับรองว่าสิ่งมีชีวิตปกติไม่มีสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

ถ้าบุคคลหลายคนร่วมกันก่อให้เกิดความเสียหาย บุคคลเหล่านั้นต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้น การร่วมกันรับผิดชอบนี้ให้ใช้ตลอดถึงกรณีที่ไม่สามารถสืบรู้ตัวได้แม้ว่าบุคคลที่ร่วมกันก่อให้เกิดความเสียหายนั้น บุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นด้วย

บุคคลผู้ยุงส่งเสริม หรือช่วยเหลือในการก่อให้เกิดความเสียหายให้ถือเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายร่วมกันด้วย

ในระหว่างบุคคลทั้งหลายซึ่งต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายร่วมกันนั้นต่างต้องรับผิดชอบเป็นส่วนเท่าๆ กัน

ให้ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายมีภาระในการพิสูจน์ว่าตนเองไม่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๔ ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งซื้อสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์โดยตรงจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องที่ก่อความเสียหาย มาจากผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๔ หรือซื้อจากผู้จำหน่ายตามมาตรา

๕๖ แล้วปรากฏในภายหลังว่าการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์โดยตรง จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่องดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา ๕๒ ให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๔ หรือผู้จำหน่ายตามมาตรา ๕๖ เป็นผู้รับผิดชอบค่าเสียหายตามมาตรา ๕๑ แทนผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย

มาตรา ๕๕ ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา ๕๒ ต้องแก้ไขและฟื้นฟูคืนสภาพเดิมเพื่อ ควบคุมและเยียวยาความเสียหายในทันที

ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประเมินความเสียหาย และ กำหนดค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูคืนสภาพเดิม หรือเยียวยาส่วนที่เสียหาย หรือป้องกันผลกระทบที่อาจ เกิดจากความเสียหาย และแจ้งให้ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าว

ในกรณีที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบเห็นว่าหากปล่อยไว้เนิ่นช้าไปความเสียหายอาจเพิ่มมาก ขึ้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะดำเนินการแก้ไข หรือเยียวยาไปก่อน โดยใช้หลักประกัน ตามมาตรา ๔๕ หรือเงินกองทุนความปลอดภัยทางชีวภาพ ตามมาตรา ๘๐ แล้วใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาจากผู้ก่อให้เกิด ความเสียหาย ตามมาตรา ๕๑ หรือผู้ต้องรับผิดชอบแทนผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย ตามมาตรา ๕๔ ก็ได้

มาตรา ๕๖ กรณีกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลง พันธุกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีข้อเท็จจริงและหลักกฎหมายอย่างเดียวกัน ให้ผู้เสียหายมี อำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มตามกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่มเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายแทน ผู้เสียหายอื่นได้

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นสามปีนับ แต่วันที่ผู้เสียหายรู้เหตุแห่งความเสียหาย และรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าเสียหาย หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่ วันที่เกิดความเสียหายขึ้น

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ หรือใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลง พันธุกรรมโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพมิดชิดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการเพื่อบังคับใช้กับการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามแผนมาตรการ วิธีการ ระยะเวลา และสถานที่ซึ่งขอรับอนุญาตใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในสภาพจำกัดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อมโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำเพื่อผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ต้องระวางจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สุขภาพอนามัยของมนุษย์ หรือสิ่งแวดล้อม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกสามเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดจำหน่ายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์โดยตรงเพื่อเป็นอาหารหรืออาหารสัตว์ หรือใช้ในกระบวนการผลิตโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ มาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตใดฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๔ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกำหนดให้ต้องปฏิบัติในระหว่างที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้เลิกกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้รับใบอนุญาตใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๙ ผู้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดจัดทำรายงานผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัย หรือ สิ่งแวดล้อม หรือความหลากหลายทางชีวภาพ รายงานผลการศึกษาความเป็นไปได้ด้านผลกระทบ ทางเศรษฐกิจ และสังคม หรือรายงานอื่นใดอันเป็นเท็จ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตามกฎหมายนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดโดยเหตุที่ตนมีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรักษาข้อมูลที่เป็นความลับตาม มาตรา ๗๗ เปิดเผยหรือใช้ความลับนั้นเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดขัดขวาง หรือก่อกวนความวุ่นวายในการทำประชาพิจารณ์ หรือขัดขวางการ แสดงความคิดเห็นในการทำประชาพิจารณ์ตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง ปฏิบัติการตามมาตรา ๘๖ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๘๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหนังสือเรียกตามมาตรา ๘๖ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งออกตามมาตรา ๘๖ (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ และศาลเห็นว่า ผู้กระทำความผิดได้กระทำเพื่อผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ให้ศาลปรับในอัตราสามเท่าของ ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับ และศาลจะมีคำสั่งห้ามผู้กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับการใช้ หรือ การประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับ ความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยตนไม่รู้เห็นหรือ ยินยอมในการกระทำนั้น และได้ดำเนินการตามสมควรในการขัดขวางการกระทำผิดดังกล่าว หรือ แจ้งข่าวสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๕๕ กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม หรือ บุคคลใดที่ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมภายใต้การควบคุมตาม พระราชบัญญัตินี้อยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบกิจกรรม เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมต่อไปให้มายื่นคำขอรับใบอนุญาต หรือมาแจ้งต่อ คณะกรรมการภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๐ ให้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๘ คณะกรรมการบริหารกองทุน ความปลอดภัยทางชีวภาพตามมาตรา ๘๒ ภายในกำหนด ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับ

หลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม พ.ศ...

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม

เหตุผล

เทคโนโลยีชีวภาพในการผลิตสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมได้ถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสาธารณสุข การที่ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทางชีวภาพ ดังนั้นเพื่อเป็นหลักประกัน ในการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและสุขภาพอนามัยของประชาชนจึงจำเป็นต้องมี กฎหมายฉบับนี้เพื่อการควบคุม และดูแล การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งมีอยู่ ภายในประเทศหรืออาจมาจากต่างประเทศได้อย่างปลอดภัย และสอดคล้องกับการดำเนินงานใน ระดับสากล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้